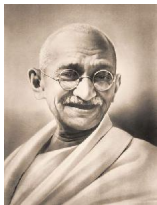

Đi Đu B t B o Đ ng

Tác Giả: Đ Thành Công
Thứ Tư:, 02 Tháng 3 Năm 2011 07:42

Thánh Gandhi đ c coi nh hình nh tiêu bi u c a đ u tranh b ng ph ng th c b t b o đ ng.

Nh ng v Thánh tiên phong

Mahatma Gandhi

Thánh Gandhi đ c coi nh hình nh tiêu bi u c a đ u tranh b ng ph ng th c b t b o đ ng. Sinh n, du h c t i Anh Qu c và tr thành lãnh đ o đ u tranh cho n n đ c l p dân t c. Ch tr ng tri t đ đ u tranh b t b o đ ng, Gandhi n i ti ng v i câu nói "N u c tr thù theo cách m t đ i m t thì c th gi i này r i ai cũng b mù".

Cách M ng Dân Ch Libya 2011

Riêng M c s Martin Luther King, Jr. ng i M g c Phi châu đã dành tr n cu c đ i đ u tranh ch ng ch nghĩa k th ch ng t c. C hai ông, Thánh Gandhi và M c s Luther King đ u ch tr ng đ i đ u b t b o đ ng. B t b o đ ng, kh i th y t ph ng th c đ u tranh c a ng i Quakers, sau đó đ c áp đ ng t i n, M thông qua các phong trào bi u tình đòi đ c l p, đòi các quy n dân s , phong trào ch ng chí n tranh Vi t Nam. Trong khi Thánh Gandhi ch tr ng ti n hành đ i đ u b t b o đ ng th hi n qua "tình yêu th ng và lòng khát khao tìm ki m s th c", M c s Luther King, Jr. kêu g i m t s "dũng c m trí tu nh ng mang trái tim nhân b n".

Cu c cách m ng Ba Lan do Công Đoàn Đoàn K t Ba Lan kh i x ng năm 1980-1981 và Cách M ng Nhung Ti p Kh c năm 1989 là nh ng thí d đ i n hình c a đ i đ u b t b o đ ng. M t cu c đ i đ u mang ý nghĩa làm thay đ i c m t ch đ toàn tr .

Đi đ u b t b o đ ng

Tác Giả: Đ Thành Công
Thứ Tư,, 02 Tháng 3 Năm 2011 07:42

Đi đ u b t b o đ ng g m hàng lo t chu i đ u tranh b ng hình th c v n đ ng Nhân dân đ ng lo t xu ng đ ng th hi n ý chí ph n đ i, không tuân l nh, không c ng tác và b t ch p các đ nh ch c a ch đ đ ng quy n. Đây là ph ng th c khai đ ng quy n l c c a Nhân dân đ đ t nh ng m c tiêu b ng các ho t đ ng ph n kháng ôn hoà.

Bi u tình b t b o đ ng Ba Lan 1981 **B t b o đ ng đ i đ u b o đ ng**

Tr ng i chính c a đ i đ u b o l c là đ i đ u này đ t hai phía ch chú tâm vào m c tiêu ph i đ t đ c chi n th ng, ph i tìm cách tr thù ho c t v . Trong nh ng tình hu ng này, tr ng tâm c a cu c tranh lu n nh m gi i quy t đ i v i nh ng v n n n đã b b quên. V n đ ch còn l i mang tính c p bách là m t bên dùng vũ l c đ đàn áp và bên kia đ i đ u l i cũng b ng vũ l c đ t v chính đáng. Trong b i c nh đó, v n đ th o lu n song ph ng nh m tìm cách đ i tho i, gi i quy t đã b b t c khi m t bên ch đ ng ti n hành b o l c.

Chi n l c đ i đ u b t b o đ ng nh Thánh Gandhi và M c s Martin Luther King, nh ng ng i tiên phong trong k thu t này, đã t ng tìm m i cách tránh đ n đ n tình tr ng b đ t vào th ph i đ i đ u b o đ ng. Đ u tranh b t b o đ ng, hoàn toàn trái ng c v i cách nhìn coi đó nh bi u hi n c a s hèn nhát. Chi n l c đ i đ u b t b o đ ng đòi h i s đ ng l c, t ch cũng nh tinh th n xã thân, ch p nh n b đàn áp, ch u đ ng đau đ n v th xác và th m ch c cái ch t. S c m nh c a chi n l c đ i đ u b t b o đ ng ti m n chính tinh th n ch đ o "làm h ng tính chính nghĩa và đ o đ c c a ch đ toàn tr , khi ch tr ng b o đ ng đ đ i phó v i tinh th n b t b o đ ng".

M t khi tính chính th ng b đánh m t, nh h ng dây chuy n kéo theo s x p đ v m t tinh th n, đ ng th i còn b ph nh và chia r t chính b ph n đàn áp và b áp l c lên án, t y chay t c ng đ ng qu c t . V ý nghĩa chi n l c, đ i đ u b t b o đ ng là dùng s c m nh c a chính tinh th n b t b o đ ng, ch ng l i y u tính b o đ ng đ a vào kh năng t hu và t tác đ ng n i b c a phía đàn áp. Nhi u k thu t đ i đ u b t b o đ ng đã đ c áp đ ng hi u qu nh m ch ng l i ch đ toàn tr , b t h p pháp, s đ ng b o l c tùy ti n và vi hi n đ đàn áp.

Cách M ng Dân Ch Ai C p - 2/2011

Đ có đ c y u t thành công, quan tr ng nh t là thái đ đ ng c m, s n sàng hy sinh c a nh ng ng i trong cu c, tin t ng s t đá vào các nguyên t c đ u tranh chính nghĩa và chi n l c thông tin toàn c u nh m ph bi n b n ch t vô đ o và thú tính kh ng b , b o đ ng c a nh ng k c m quy n. Không th k v ng vào lòng ph n n c a đám đông khi h không t n m t ch ng ki n c nh s đ ng b o l c. Vì v y, nguyên t c đ n đ n thành công trong m c tiêu là ph i qu ng bá tin t c ph quát, sâu r ng và toàn c u. Nó n m ch bi t t n đ ng nh ng nhân ch ng s ng có m t t i hi n tr ng và k x o c a ngh thu t thông tin. K thu t chuy n và nh n tin m t cách hi u q a ph i đ c đo l ng b ng s hi n di n và nh p cu c c a các ph ng ti n thông tin đ i chúng qua báo chí, h th ng truy n hình, đài và m ng l i toàn c u.

Có hàng trăm ph ng cách đ i đ u b t b o đ ng. M i cách có u và khuy t đ m riêng. Ông Gene Sharp, m t nhà nghiên c u hàng đ u v lãnh v c này đã t ng k t 198 hình th c đ u tranh b t b o đ ng, trong đó ông chia ra làm 3 lãnh v c tiêu bi u, t nh t i m nh: Đ i đ u b t b o đ ng b ng bi u tình và thuy t ph c - Đ i đ u b t b o đ ng b ng b t h p tác - Đ i đ u b t b o

đ ng b ng tr c ti p ph n ng.

Ph ng th c bi u tình, thuy t ph c ôn hoà bao g m các hành đ ng nh xu ng đ ng, di n hành, c u nguy n, g m t t c nh ng hành đ ng ph n kháng ôn hoà nh m ph n đ i m t đ i u lu t vô lý, hay chính sách b t công. M c tiêu thuy t ph c phía chánh quy n thay đ i các đ lu t, các chính sách nh m ph c v ý nguy n c a đám đng.

Trong khi đó, ph ng th c m nh h n, đ i đ u b t b o đ ng không c ng tác bao g m t ch i tham d nh ng ho t đ ng bình th ng di n ra chung quanh đ i v i cá nhân, nhóm, t p th , c s dân s , công x ng hay chính quy n đ ng tâm c a cu c đ i đ u. Nhân dân t ch i tr ti n thu vì không đ ng tình v i chính sách s đ ng ti n thu c a dân vào m c tiêu b t x ng, đnh công, lãng công, t ch i làm vi c hay t ch c làm vi c c m ch ng đ bày t thái đ không đ ng tình trong môi tr ng làm vi c n i h ng x ng, văn phòng nhà n c. Th m chí có th không tuân lu t n u nhân dân tin r ng lu t này không công b ng, vi hi n và vi ph m đ o đ c. Các hình th c đ i kháng này liên h nhi u vào các lãnh v c xã h i, chính tr hay kinh t , t t c tu thu c vào đ i u ki n và đ i t ng đ ng đ i đ u.

Trong khi đó, ph ng th c đ i đ u b t b o đ ng m nh nh t là tích c c can thi p, nh m làm h ng đ n di n ti n đ i đ u t phiá nhà n c. Thí d , các cu c bi u tình ng i trong c x ng, văn phòng nhà n c, ch n đoàn xe l a, xe v n chuy n, tàu v.v... nh m ngăn ch n ti n trình v n hành c a c ch đ i đ u. Và quan tr ng không kém mà Sharp đã nh n m nh, đó là ph ng cách "đ i đ u can thi p qua tác đ ng tâm lý" b ng cách tuy t th c cá nhân ho c t p th đ gây tác đ ng tâm lý.

Nh ng hình th c trên, tùy theo hoàn c nh và đ i u ki n mà áp đ ng đ u t o ra nh ng tác đ ng c th . B i vì chính nó đã làm y u đ i tính h p pháp và quy n l c c a nhà n c. Sharp vi t "T chính vi c đ i đ u b t b o đ ng đ t k c m quy n vào v trí b th thách quy n l c c a chính h , làm y u đ i s c m nh c a b o l c đ ng th i tăng s c m nh cho nh ng k đ i đ u b t b o đ ng".

Nh ng chi n l c c n thi t cho cu c bi u tình ôn hoà:

C n hi u, m c tiêu c a các cu c bi u tình ch nh m t o đ i u ki n cho s th ng th o kín đáo gi a hai bên. N i đây không ph i đ so n th o các vấn b n, tho c . Bi u tình ch là ph ng ti n đ đ t đ c các m c tiêu khác, không ph i là c u cánh. Tuy nhiên, trong nhi u tr ng h p m c tiêu c a nh ng cu c bi u tình không r ràng, vì v y đ i u kh n thi t nh t đ i v i nh ng ng i t ch c, lãnh đ o là ph i bi t mình mu n gì. Nhi u khi có nhi u m c tiêu và m c tiêu bi n đ i trong quá trình bi u tình. Nhi u thành viên trong đám đng có th có nh ng m c tiêu khác bi t, không gi ng m c tiêu nguyên thu c a đoàn bi u tình.

Bi u tình có th g m ba hình th c riêng bi t: Hình th c chuy n g i thông đ i p đ n qu n chúng, trong đó bi u tình đ t n đ ng ph ng ti n truy n thông. M c tiêu này th ng bao hàm ý nghĩa "n u đám đng cùng bi t thì m c tiêu c a tôi có th s đ t đ c", k đ n là "n u đám đng đ c gi i thích c n k v m c tiêu đ u tranh và hi u đ c b n ch t sai l c c a v n đ , h s thay đ i quan đ i m c a h ". N m trong h ng nh v y, cu c xu ng đ ng bi u tình đ đ t đ c c hai ý nghĩa trên nh m tác đ ng vào đám đng.

Th hai, đ phóng m t cu c đ i đ u. Vì t b n thân c a ý nghĩa hình th c bi u tình này là "chúng tôi mu n nhà c m quy n ph i bi t vì nh ng sai l m h đã t o ra cho chúng tôi". Chúng tôi mu n có m t cu c đ i đ u "m t đ i m t" v i đ i di n c a phía chánh quy n.

Hình th c sau cùng, bi u tình có th di n đ n tình tr ng bi u t s "b c xúc" cao đ . Ng i bi u tình tr ng thái tâm lý kích đ ng và có nhu c u c n bày t nguy n v ng, th hi n n i t c gi n đã t ng ch u đ ng. Đây là giai đ o n ng i bi u tình s bi u t thái đ vì h c n hành đ ng c th .

N u b n là ng i trong cu c, b n c n t h i chính b n. "Đây có ph i là ph ng ti n h u hi u nh t đ đ t đ c m c tiêu c a mình không?" B n cũng c n đ t l i v n đ "Đây có ph i là đi u tôi quy t tâm theo đ u i không?" Và "Li u cu c bi u tình này có tác đ ng đ đ t đ c m c tiêu lâu dài không?".

Là ng i t ch c, b n c n ph i t đ t mình vào v trí này đ l ng đ nh ph ng cách và m c tiêu đ u tranh. N u b n ch c n mu n đám đông n m thông tin đ đ ng tình v i m c tiêu đ u tranh c a b n, thì b n ph i h t s c tránh ph ng th c đ i đ u. M c tiêu c a b n là : M t cu c bi u tình ôn hoà, tr t t và có t ch c. N m trong đ phóng này, nh ng kh u hi u, bi u ng đ p, g n và ăn m c l ch s s làm cho cu c bi u tình đ c c m tình ban đ u c a qu n chúng. Ph i l ng đ nh r ng các hình nh c a đoàn bi u tình s lan truy n ra ngoài, chuy n g i qua m ng toàn c u đ n t t c nh ng đ i t ng quan tâm.

N u ph i t ch c m t cu c bi u tình đ ng đ i đ u. M c tiêu là nói th ng vào m t c a nh ng k đàn áp. B n mu n cho đ i t ng bi t là b n đã ph n n đ n cùng c c r i và b n s không chi lu n cú mãi n a. Ph i có h ng gi i quy t ch không th kéo dài tình tr ng n a v i.

Sau cùng thì hình th c bày t s "b c xúc" đ c th hi n qua nhi u hình th c. Đoàn bi u tình có th t xích h l i, có th làm nh ng đi u ngo n m c trên đ ng ph . B n không c n ph i đ t m c tiêu, đi u b n mu n trong cu c bi u tình là m t ch công c ng đ đoàn bi u tình x nh ng ph n n .

Đ tác đ ng hi u qu , m t cu c bi u tình c n có nh ng bài hát và l i kêu g i, nó cũng c n nh ng câu chuy n tình ti t và luôn c huy n tho i. Nh ng y u t này gây nh h ng t t lên đoàn bi u tình. H y c t ng t ng cu c bi u tình nh nh ng kinh nghi m b n c m nh n trong các thánh l mang hình th c tôn giáo. ó có nh ng bài thánh ca, nh ng l i gi ng tôn giáo huy n bí. Khi đám đông b t đ u b ng nh ng bài hát có tính t p th , h đ hoà l i v i nhau, tình liên đ i n y sinh.

M t đi u n a cũng c n đ c p đ n là nh ng công an, m t v , nh ng k tr c ti p đàn áp và là "k thù" c a đám đông. Kinh nghi m cho th y là nhi u khi ph i thay đ i m c tiêu lâu dài c a cu c đ i đ u, chuy n qua đ i t ng tr c m t, nh ng k đang đàn áp đám đông và đ t h vào v th "k thù". Đi u này ch có tính giai đo n nh ng đôi khi cũng có tác đ ng tích c .

C n ph i mang b m t nhân b n vì đám đông đang đ i di n v i hình nh x u c a nh ng k đàn áp. Các cu c bi u tình th ng xây đ ng trên khái ni m b n - thù, ác - thi n. Vì v y, r t đ đ đi t thái c c đ u tranh ôn hoà, b t b o đ ng chuy n sang b o đ ng khi hai bên trong tình tr ng đ i đ u. Nh ng đ t bi n không ki m soát có th x y ra không l ng đ c. M t chai bom xăng, m t ti ng súng n v.v...có th t o thành bi n đ ng l n r t đ dàng. Vì v y, khi t ch c m t cu c bi u tình, ban t ch c, nh ng ng i gi vai trò lãnh đ o c n ph i đ t ra m c tiêu, ph ng th c và sách l c cho đoàn bi u tình.

Cách M ng Dân Ch Libya - 2/2011

Nh ng nguyên t c căn b n trong cu c bi u tình b t b o đ ng:
Theo Peter Ackerman and Christopher Kruegler nh n đ nh trong ti u lu n - Nh ng nguyên t c c a đ u tranh b t b o đ ng - Có m i hai nguyên t c căn b n c n đ t tr ng tâm khi t ch c m t cu c bi u tình b t b o đ ng.
Đ u tiên, c n có m t m c tiêu rõ ràng. M c tiêu này ph i xác đ nh có th đ t đ c trong m t giai đo n nh t đ nh b ng ph ng cách không b o đ ng. M c tiêu c n đ c đ ng thu n t c

Đi Đu B t B o Đ ng

Tác Giả: Đ Thành Công

Thứ Tư, 02 Tháng 3 Năm 2011 07:42

Sau cùng, đi u th m i hai, các nhà lãnh đ o c n n m v ng nguyên t c là đi i đ u b t b o đ ng không nh ng là m c tiêu c a đoàn bi u tình mà còn ph i làm cho phía đản áp ch p nh n nguyên t c này thành m c tiêu c a h .

Trong tình hu ng b t ng , phía chánh quy n có th nh ng b . H có th đ ng tình v i m c tiêu c a đoàn bi u tình. H có th ch p nh n các đòi h i c a đoàn bi u tình. H có th không t p t c n i thái đ đản áp và đi theo đoàn bi u tình. H cũng có th không còn hi n h u n a đ ch ng l i nh ng yêu sách chính đấng c a đoàn bi u tình.

Tài li u tham kh o và chuy n d ch:

- Non-Violent Struggle: University of Colorado, USA
- Conflic Research Consortium: - Constructive Demonstration Strategies and The Principles of Strategic Nonviolent Conflict
- The Politic of Nonviolent Action - Gene Sharp